

Mgr Maciej Wawrzyniak

Tytuł rozprawy: Efektywność banków komercyjnych w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej

Głównym celem tej rozprawy doktorskiej jest analiza efektywności technicznej banków komercyjnych działających w siedmiu krajach Europy Środkowo-Wschodniej, tj. w Czechach, Estonii, Litwie, Łotwie, Polsce, Słowacji i Węgrzech w latach 2011-2020 (10 lat) oraz zidentyfikowanie źródeł jej zróżnicowania pomiędzy poszczególnymi bankami. Analiza została przeprowadzona z wykorzystaniem stochastycznych modeli granicznych oszacowanych metodą największej wiarygodności. Dodatkowo autor przeanalizował proces produkcji banków poprzez analizę elastyczności funkcji produkcji względem poszczególnych nakładów. Autor zrealizował również dwa inne cele dodatkowe: analizę jak wykorzystanie alternatywnej definicji nakładu pracy (poprzez aktywa ogółem) wpływa na oszacowane parametry oraz jak jakość kredytów wpływa na efektywność techniczną banków. Niniejsza praca składa się z pięciu tematycznych rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono rolę banków komercyjnych we współczesnej gospodarce rynkowej oraz jego rolę jako pośrednika finansowego. W rozdziale drugim zostały przedstawione mikroekonomiczne podstawy funkcji produkcji, trzeci rozdział prezentuje opis przygotowywania danych do procesu modelowania ekonometrycznego. W rozdziale czwartym zaprezentowano koncepcję estymacji parametrów stochastycznych modeli granicznych z wykorzystaniem Metody Największej Wiarygodności. Ostatni, piąty rozdział, prezentuje uzyskane wyniki empiryczne.

Główne wnioski uzyskane na podstawie przeprowadzonych badań to:

- Istnieją istotne różnice w poziomie efektywności sektorów bankowych pomiędzy badanymi krajami. Najbardziej efektywne były banki z Polski i Słowacji (przeciętna efektywność techniczna wynosiła odpowiednio 94% i 87%), następnie banki z Czech i Litwy (75% i 72%), Węgier i Estonii (69% i 63%) a najmniej efektywnym sektorem bankowym charakteryzowała się Litwa (43%).
- Najważniejszym czynnikiem produkcji okazał się nakład elastyczności którego elastyczność względem funkcji produkcji wyniosła ok. 0,84. Elastyczności pozostałych dwóch nakładów (tj. nakładu niematerialnego i prawnego oraz nakładu pracy) jest zdecydowanie mniejsza i wynosiła odpowiednio 0,04 i 0,03. Rezultaty te wskazują na malejący efekt skali produkcji, który wyniósł 0,91. Rezultaty te są spójne dla wszystkich analizowanych krajów.
- Efektywność techniczna banków jest uzależniona głównie od czynników swoistych, takich jak struktura kapitałowo-finansowa banków oraz jego pozycja na rynku mierzona skalą działalności (podział na banki duże i małe). Środowisko makroekonomiczne i rynkowe, w którym działają banki, w ograniczonym stopniu determinowało ich sprawność techniczną.

- Wykorzystanie aktywów ogółem jako substytutu dla nakładu pracy istotnie wpływa na uzyskane oceny parametrów i poziomy efektywności – jest on wyższy w porównaniu do rezultatów wykorzystujących „klasyczne” podejści.
- Jakość portfela kredytowego banku nie wpływa na jego poziom efektywności technicznej.

Kierunek dalszych badań autora będzie obejmował rozszerzenie próby o dodatkowe lata, zwłaszcza okres pandemii COVID-19 oraz następujący po nim okres wzrostu poziomu inflacji we wszystkich rozważanych krajach, który wiąże się z podniesieniem poziomu przeciętnych stóp procentowych. Na gruncie metodologicznym autor planuje wykorzystać funkcję kosztu. Wyniki uzyskanej na jej podstawie, w połączeniu z zaprezentowanymi rezultatami na gruncie funkcji produkcji, pozwolą przeprowadzić analizę efektywności dochodowej banków.